

najboljših v okraju, na katere prihaja mnogo oddaljenih kupcev.

*

800letnica igrainih kart.

Letos je baš 800 let, odkar so prišle prve igralne karte v Evropo. Kronika iz leta 1231 poroča, da so prinesli v domovino se vrnuli križarji poleg drugih nezaželenih predmetov tudi še podolgovate tablice, katere je treba vzeti v roko in si lahko priigraš srečo. Ta dar vzhoda se je razširil po zapadu kakor kuga in ga ni mogoče iztrebiti z nobeno prepovedjo.

Enoglasno veljajo kot iznajditelji igre na karte Kitajci. Kakor daleč nazaj sega spomin, je bilo znano na Kitajskem kartanje in še danes so Kitajci posebni umetniki, ki se ukvarjajo s slikanjem kart na roko. V imenitnih kitajskih krogih kartajo le na z roko poslikane karte. Od Kitajcev so prejeli igranje na karte Arabci.

V par desetletjih, ko so priromale karte na zapad, so postale znane po celi Evropi. Kralji, knezi in plemiči so bili taisti, ki so se lotili te zabave. Vse je že bilo sito vednega kockanja. Da se je oprijelo kartanja tudi preprosto ljudstvo, to višjim nikakor ni bilo po volji. Cerkev je dvignila glas zoper pogubonosno razvado kartanja in zahtevala resne odredbe proti.

Prvi evropski vladar, ki je prepovedal kartanje v svojem kraljestvu in odredil na tozadevni prestopke ostre kazni, je bil francoski kralj Ludvik Sveti. Nobena prepoved ni bila tolikokrat prekoračena nego baš ta. Tudi Karl I. španski je bil prisiljen, da je prepovedal svojim podložnikom kartanje, čepravno je sam bil strastno udan igri.

Slednjič so se povzpeli do spoznanja, da kart ne bodo onemogočili s prepovedjo, pa so igro začeli obdavčevati in pri tem koraku je ostalo do danes.

Mnogo let je minulo, da so se povspele karte do današnje zunanje obli-

ke. Danes navadne karte so se razvile iz italijanske trappeller karte. Trappeller karta se je rodila pred 500 leti in njeni potomci so vse vrste kart današnjih dni. Obstoja je iz 52 kart in razvrstitev vrednosti posameznih kart, kakor je danes splošno v rabi in priznana, je ohranjena v prvotnih trappeller kartah.

Najstarejša znana igra na karte bo takozvani »Landsknecht«, iz katere se je razvil še danes običajni baccarat.

Zaznamovanja: križ, pik, srce in karo so francoskega izvora, ki je prevzet iz španščine. Staronemški znaki: list, želod, srce in zvonček so priromali med Nemce iz Nizozemske.

Obstojajo znamenite zbirke kart. Največja je v nizozemskem ljudskem muzeju v Leyden. Tamkaj je dobiti karte iz 14. in 15. stoletja, katere so poslikali znameniti slikarji. Vsaka posamezna od teh kart je umetnost zase. Slike na kartah so največ posnete iz navadnega kmečkega življenja.

*

DEKLETA V ČRENŠOVCI

Ta poziv velja vrlim krščanskim mladostnikom Slovenske Krajine, da pokaže v nedeljo 30. avgusta na svoj shod v Črenšovci. Proslavilo boste 1500 letnico očeškega cerkvenega zbora ter tako pred svetom pokazale svoje iskreno čiščenje in očiščeno vdanost Hristu. Temu namenu bo služila pridiga preč. g. kanonika ČASLA, ki bo ob 10. uri. Predsednik Prosvetne zveze dr. HOHNJEC pa vam bo na zborovanju izven cerkve razložil načela krščanske in narodne vzgoje ter vas bo vzpodbudil za prepotrebno in prekrasno izobraževalno delo. Dekleta, pridite na ta shod v največjinskem številu! Vljudno so tudi vabljeni mladenke iz sosednjih župnij testran

Mure. Naj bo to veličasten shod našega lepega Pomurja!

DEKLIŠKI SHOD ZA POSAVJE.

Zadnje nedelje meseca avgusta, to je 30. avgusta, bo shod za dekleta v Posavju. Shod se bo vršil v Rajhenburgu. Kot govornika prideta preč. kanonik g. ČASL in profesor dr. JOSIP HOHNJEC. Krščanske dekliške organizacije, pripravite se na ta shod!

FANTOVSKI TABOR V VOJNIKU.

V nedeljo dne 9. avgusta se vrši v Vojniku velik fantovski tabor za dekanijo Novacerk ter sosednje župnije Celje, Teharje, Sv. Jurij ob juž. žel., Dramlje, Špitalič, Konjice, Zreče, Stranice in Gornjo Ponikvo. Sporedi: Ob desetih služba božja v župni cerkvi. Po sv. opravi v posojilniški dvorani fantovski tabor. Glavna govornika sta dr. Basaj in M. Geratič, zastopnik mariborske Prosvetne zveze. Iz vsake župnije ima po en fant kratek pozdravni govor. — Fantje! Sv. Oče Pij XI. je nam v svojih okrežnicah ponovno povdral, da je krščanska mladina kvas preroda in poročstvo lepše bodočnosti narodov in vsega človeštva. Pohitimo vsi v nedeljo dne 9. avgusta polnočestevlino v Vojnik, kamor nas vabi mariborska Prosvetna zveza, in pokažimo z dejanji, da gori v naših srcih ogenj katoških načel in žarka ljubezen do našega slovenskega naroda.

Sv. Peter pri Mariboru. V četrtek dne 30. t. m. ob sedmih zvečer ima fantovski odsek v društvenem prostoru važno sejo. Pridite vsi točno! Po seji je vaja za igro. V nedeljo ob dveh popoldan priredi izlet v St. Peter fantovski odsek iz Kamnice pri Mariboru. Po večernicah bo skupen sestanek v društveni sobi. Fantje, pridite! Kamničanom pa kličemo že vnaprej: Pozdravljeni in Bog Vas živi! — Tamburaški zbor je zopet pričel z delom. G. organizator Baumanu iskrena hvala za ves trud, ki ga ima z nami! Pod njegovim spretnim vodstvom smo dosegli že prav lepe uspehe!

Neki gospod

Je imel zelo nerodnega hlapca. Vsakokrat, kadar je voz sestavljal, je zamenjal končnici; ono, ki bi imela biti spredaj, je nataknil na zadnjem koncu in narobe. Gospodarju je bilo končno dovolj in dal je napisati na vsako končnico veliko črko Z. — »Vidiš, tepec neumni«, mu je kazal obe črki, »ta Z pomeni: za spredaj in ta Z: za zadaj.«

Bojazljivec.

Med tem, ko mož in žena spita v spalnici, vplomi v sosedovo sobo tat. Zena sliši ropotanje in zbudi moža, naj gre pogledat v sobo, kdo je notri. Mož, bojazlivec, se postavi

poveljnik ni mogel biti brezbržen. Opustil je pouk ter navodila ter odposlal močno patruljo po kolovozu v smeri, iz katere je udarjalo pokanje. V večernem hladu je stopala izvidna četa naglo, gotovo se je mudilo, če le ne bo došla pomoč prepozno, je že precej časa vse tiho ter mirno, ni slišati nobenega strela več, od planinskih tovarišev jim ni nobenega naproti. Nekaj mož od patrulje je parkrat ustrelilo v zrak kot znamenje, da se bliža pomoč, nobenega odgovora. Zvračali so krivdo na poveljnika, ki je predolgo okleval, saj oni sami bi že bili davno odhiteli na pomaganje, koj ko so slišali prve ostre strele. Niti pomenkovali se niso radi prenahe hoje, bojazen jih je oplazovala, da so zamudili in so opravili tolovaji nad žandarji, kar bi že bili morali davno oni nad Guzajem in njegovo kompanijo. Bolj ko so se bližali vrhu, večja tišina... Celo pot niso srečali žive duše, katero bi bili vprašali, kaj se je odigravalo pred dvema urama nekje na Košanci. Ljudje so se gotovo poskrili iz strahu pred strelj. Skrajno mučne in negotove so bile minute, ko so se bližali Drobnetovi krčmi, ki je

bila označena v že izdanem pogonskem povelju kot prva važna točka pregleda ter hišne preiskave. Kako so jim zažareli obrazi veselja, ko so zagledali na trati pred krčmo oba planinska tovariša, ki sta pušila cigarete in zrla v smeri proti parmi, kjer je ležal nekdo vznak na tleh. Šele tedaj, ko je bila cela patrulja na vrhu klanca sta jo zapazila zmagovalca Grizold in Stres.

Izvidniki so se kar vsuli v neugnani radovednosti proti pivnici, kjer je ležal v krvi, prestreljenih prs in trebuha ter ves okrvavljen srednje velik mož moških let z osteklenelimi očmi in na široko odprtih ust... Vsak od patruljerjev je častital na uspehu iskreno junaškima tovarišema, ki sta končala kar sama težavno in nekaj let brezuspešno nalogo. Sledila so vprašanja, odgovori in konečno je bilo le treba odposlati poročilo poveljniku v Slivnico, ta bo že poklical sodno komisijo, ki je v takih slučajih predpisana po zakonu.

Žandarji so pustili ubitega na mestu, kamor se je bil zgrudil. Bili so žejni vsi, zmaga namreč žela in jo je treba tudi zaliti z vinom. Pri Drob-

St. Peter pri Mariboru. Fantovski krožek prosvetnega društva »Skala« se pripravlja na vprizoritev Finžgarjeve »Verige«. Bomo videli, kako se bodo fantje izkazali. Če imajo dobro voljo, bo že šlo. — Knjižnica prosvetnega društva je odprta vsako nedeljo in vsak praznik pred in po pozni sv. maši. Društvo je dobilo veliko novih knjig. Mladina, segaj pridno po dobrem čitvu! — Stariši, pošljite svoje sinove k sestankom fantovskega krožka. Vam in še bolj Vašim sinovom bo to v korist že sedaj v mladosti kakor tudi pozneje v starosti.

Jarenina. Katoliško prosvetno društvo priredi v Društvenem domu v nedeljo dne 2. avgusta, točno ob treh popoldne komedijo »Življenje je lepo«. To je ena najlepših iger, kar ste jih videli v Jarenini. Zato pa le pridite vsi!

*

St. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 19. t. m. je bil pokopan Repina Gašpar, viničar iz Hrenca. Bil je mož dobričina, viničar starega kova, povsod priljubljen in spoštovan. Naj dobi mož počiva v miru! — Občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil, da pojde k g. banu Dravske banovine v Ljubljani deputacija, da posreduje radi nadaljevanja prepotrebne okrajne ceste Nebova—Ložane, ki je za St. Peter in sosedne kraje življenjske važnosti. Res, skrajni čas bi že bil, da se prične z gradnjo ceste. — Prosvetno društvo »Skala« je dobilo zopet novih knjig. Šentpeterčani, poslužujte se društvene knjižnice in pridno segajte po dobrem čitvu.

Sv. Križ nad Mariborom. V nedeljo dne 19. julija se je pri Sv. Križu vršila na zelo slovesen način otvoritev novega vodovoda za vas Sv. Križ na visokem Kozjaku. Vas je bila odeta v slavnostno obleko. Hiše so bile v zastavah, prihodi v vas in vodovodne naprave lepo okinčane. Od 8. do 9. ure je komisija, sestavljena iz sreskega načelnika dr. Ipavica, tehničnega svetnika inž. Jurana in šefa mariborskega

Vozni red na Brezje

dne 2. avgusta zvečer.

Vseh udeležencev romanja na Brezje je toliko, da se bomo vozili v treh posebnih vlakih. Prosimo, da se vsi prijavijo točno držijo sledečega voznega reda in da na te vlake ne vstopa nihče, ki nima izkaznice, ker bo sicer imel neprilike. Za priglašene bo dovolj prostora.

I. vlak.

Odhaja iz Celja v nedeljo ob 19.47 (to je ob tri četrt na osem). S tem vlakom se peljejo: vsi oni, ki se pripeljejo po progi Dravograd—Celje z vlakom, ki pride v Celje ob 7. uri zvečer. Ta savinjski vlak bo že imel naše vagonce. Drugi v Celju na ta vlak ne vstopajo. Pač pa vstopijo vanj udeleženci na Laškem, kjer je vlak že ob 8. uri zvečer, Rimske toplice, kjer je ob 20.18 (četrt na devet), Zidani most. Tu se pridružijo romarji, ki so se pripeljali s proge Dobova—Zidani most ob 7. uri zvečer. Odhod iz Zidanega mosta tri četrt na devet. Vlak stoji tudi v Hrastniku ob 20.58 in v Trbovljah ob 21.08.

II. vlak.

Vozi udeležence iz sledečih postaj: Ponikva ob južni žel. ob sedmih zvečer. Na Grobelnem vzame vse udeležence, ki so se pripeljali po progi Rogatec—Grobelno ob pol sedmih zvečer in odpelje iz Grobelnega ob 19.33 (pol osmih), St. Jurij ob južni žel. ob 19.42, Štore ob 19.52, Celje ob 20.15. Oni, ki imajo vstopno postajo Celje, se torej vozijo s tem vlakom.

kega Zdravstvenega doma dr. Vrtovca, pregledala in kolavdirala vodovod in vse naprave. Konstatirala je, da je vodovod pravilno zgrajen. Na trgu pred cerkvijo je bil nato sprejem došlih gostov. Nato je služil domači župnik č. g. Kren slovesno službo božjo. Sodelovala je na koru dobroznana kamniško ko-

III. vlak.

Pelje iz Maribora ob 22, to je ob desetih zvečer. Udeleženci s proge Dravograd—Maribor se pripeljejo z večernim vlakom ob pol desetih. Vlak stoji: Hoče 22.16, Orehovavas—Slivnica 22.23, Rače—Fram 22.29, Pragersko 23.06. Tu se priključijo romarji, ki so se pripeljali z večernim vlakom po progi Zgor. Radgona—Ljutomer—Pragersko. — Slov. Bistrica 23.18, Poljčane 23.34. Tu se priključijo udeleženci po progi Zreče—Poljčane.

Posebni vlak Zreče—Poljčane dne 2. avgusta zvečer.

Vozi iz Zreč ob 20.20 (četrt čez osmo uro), iz Konjic ob desetih zvečer, stoji na vseh postajah Zreče—Poljčane.

Vožni red za nazaj bo objavljen na Brezjah. Vsi vlaki bodo vozili tako, da bodo vsi romarji v torek pred nočjo doma.

Prosimo preč. župne urade, da naj bodo tako prijazni in udeležencem iz svoje župnije razložijo, kako se jim je voziti. Posebno naj pazijo oni, ki se vozijo z vlakom I. in II., ker ta dva gresta letos preje kot prejšnja leta.

Vse ostalo boste zvedeli od rediteljev, ki jih vestno ubogajte.

Petja na Brezjah.

To leto bomo poizkusili z ljudskim petjem na Brezjah. Zato prosimo vse pevke in pevce, da se rediteljem prijavijo, vse romarje pa, da v cerkvi in izven cerkve pomagajo pri petju.

netu in daleč na okrog nikjer žive človeške duše. Krčma je bila odprta, ključki od kleti na mizi in kedo bi še čakal na posestnika vina, ki je bil gotovo v zvezi z Guzajem in najbrž tudi njegov ožji pomagač. Orožniki so si postregli s suhim svinjskim mesom ter vinom kar sami. Vsak je hotel nocoj dati za pijačo na proslavo tako temeljite in čisto nepričakovane zmage. Vino je prižgalo dobro voljo in to vpričo mrliča, ki je celo življenje najbolj sovražil orožnike. In baš ti tolikrat prokleti »Fanghundi« so popivali ob njegovem mrtvaškem odru, se šalili in bili rajsko veseli, da je bil ubit človek, ki je hotel pripomoči s tolovajstvi pravici do zmage in revežem do boljših časov.

Ko je došel na Košanco še poveljnik z ostalimi tovariši, se je svetil v temo zaviti košanski hrib od dolgih žandarskih bajonetov. Proslavljanje zmage nad enim največjih razbojnikov se je raztegnilo preko cele noči. Orožniki so nanesli na kupe suhljadi ter kurili ognje. Poveljnik je čital na glas celi četi Guzajeva pisma, katera so si nekateri stražmojstri prepisali dobesedno

in jih hranili zase kot spomin na Guzaja, ki jim je delal nekaj let prebridke preglavice.

Šele drugo predpoldne se je prikazala na Košanci sodna komisija iz Celja s sodnikom, zdravnikom iz St. Jurja in fotografom. Sodnik je opravil svoj posel kmalu. Zdravnik se je lotil raztelesenja na prostem pred hišo. Ko je vzel v roke nož, se je nasmehnil in rekel: »Guzaj, Guzaj, kolikokrat si mi grozil pismeno in po odposlancih, da me boš potikal na smrt, ker ščujem nad te žandarje; danes si v mojih rokah in pod mojim nožem!«

Raztelesenje je ugotovilo, da je imel Guzaj strel skozi desno roko, ena krogla ga je oprasnila precej pod vratom, ena mu je prebila prsa in ena raztrgala čreva.

Treba še omeniti, da predno je pričel zdravnik s krvavim opravlilom, so naslonili ustreljenega ob navaden koš listnjak. V tem položaju ga je fotografiral celjski fotograf Martini, ki ga je slikal pred leti skupno z ljubko Barbko. Na sliki je videti Guzaja pokritega s čepico, pod nosom

pred vrata in zakliče: »Ali je kdo notri?« — Vlomilec: »Nihče!« — Mož: »No, vidiš, žena, saj ni nikogar v tej sobi.«

Kakšni časi!

Pijanec se oklepa poulične svetiljke in gleda zadnji lunin krajec: »Kakšni so ti časi! Še od meseca so ukradli tri četrtine.«

Slab tek.

Matevž toži svojemu prijatelju Mihi: »Huda se mi je godila, zelo sem bil bolan. Pa sem rekel ženi Urški: Ti, stara, skuhaj mi štrukljev, katere sem še vedno rad jedel. A veš, pa mi niso nič dali (teknili). Po vsej sili sem jih komaj kakih — petnajst pojedel.«